

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 160/2022-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Patajová Pataj s. r. o., Jána Chalupku 8, Banská Bystrica, IČO 36 867 519, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marián Pataj, vo veci preskúmania rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Ľubietová č. 1/2022 z 25. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce Ľubietová č. 1/2022 z 25. februára 2022 **z r u š u j e** a **v e c v r a c i a** Obecnému zastupiteľstvu obce Ľubietová na ďalšie konanie.
2. Obecné zastupiteľstvo obce Ľubietová **je p o v i n n é** nahradiť navrhovateľovi prostredníctvom obce Ľubietová trovy konania v sume **492,31 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným ústavnému súdu 15. marca 2022 domáha preskúmania rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce Ľubietová (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“) č. 1/2022 z 25. februára 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).
2. Z príloh pripojených k návrhu vyplývajú tieto skutkové okolnosti:
3. Obecné zastupiteľstvo napadnutým rozhodnutím v konaní o ochrane verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov proti navrhovateľovi pre porušenie čl. 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) prijalo rozhodnutie, ktorým navrhovateľovi ako

starostovi obce [čl. 2 písm. o) ústavného zákona] uložilo pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, teda v sume 2 402 eur, keďže navrhovateľ „nepodal písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za rok 2018 do 30. 4. 2019, za rok 2019 do 30. 4. 2020, za rok 2020 do 30. 4. 2021.“.

4. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 160/2022 z 23. marca 2022 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

II.

Argumentácia navrhovateľa

5. Navrhovateľ s napadnutým rozhodnutím nesúhlasí, svoj návrh v podstatnej časti odôvodňuje s poukazom na to, že (i) podanie o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2018 až 2020 riadne a včas podal v podateľni obecného úradu, (ii) obecné zastupiteľstvo vôbec nereagovalo na jeho podstatné tvrdenie, podľa ktorého označené oznámenia za roky 2018 až 2020 riadne a včas podal podateľni obecného úradu ako prijímateľovi všetkých listín adresovaných obci alebo jej orgánom [§ 16 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“)], (iii) napadnuté rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu veci [§ 46 zákona č. 71/1967 o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)], keďže v priebehu konania obecné zastupiteľstvo nevykonalo žiadne dokazovanie na účely presného a úplného zistenia skutočného stavu veci (§ 32 ods. 1 správneho poriadku), a tiež (iv) napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky na jeho odôvodnenie (§ 47 ods. 3 správneho poriadku).

6. Navrhovateľ ďalej uvádza, že v rámci svojho vyjadrenia z 8. septembra 2021 poukázal na list Obecného úradu obce Ľubietová z 21. júna 2021, z ktorého obsahu vyplýva, že jeho majetkové priznania „sú zaevidované v podateľni obce za rok 2018 – dňa 08. 03.2019, za rok 2019 – dňa 03. 03. 2020 a za rok 2020 – dňa 30. 03. 2021.“. Navrhovateľ zastáva názor, že si riadne a včas splnil svoje povinnosti podľa ústavného zákona.

7. Na základe už uvedeného navrhovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie a súvisiacim výrokom mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III.

Vyjadrenie obecného zastupiteľstva a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie obecného zastupiteľstva:

8. Po prijatí návrhu navrhovateľa na ďalšie konanie ústavný súd vyzval obecné zastupiteľstvo na vyjadrenie sa k prijatému návrhu spolu s predložením s tým súvisiacej dokumentácie.

9. Obecné zastupiteľstvo sa k prijatému návrhu vyjadrilo prostredníctvom poslanca obecného zastupiteľstva listom z 30. marca 2022, v ktorom v podstatnej časti uvádza, že podania majetkových priznaní navrhovateľa „boli uskutočnené rok 2018, 2019 v obálke, ktorá bola adresovaná

samotnému starostovi, a rok 2020 nikomu.“, pričom v čl. 7 ods. 5 písm. a) ústavného zákona je ustanovené, že „*starosta odovzdáva majetkové priznanie komisii obecného zastupiteľstva.*“.

10. Podľa obecného zastupiteľstva vyjadrenie navrhovateľa z 8. septembra 2021 sa v napadnutom rozhodnutí „*neuvádza, nakoľko členovia komisie ani poslanci obecného zastupiteľstva ju do dnešného dňa nedostali...*“. V závere obecné zastupiteľstvo skonštatovalo, že navrhovateľ mal označené majetkové priznania doručiť komisii buď osobne, alebo prostredníctvom registratúry, a preto zotrváva na napadnutom rozhodnutí.

III.2. Replika navrhovateľa:

11. Ústavný súd následne zaslal navrhovateľovi označené vyjadrenie obecného zastupiteľstva z 30. marca 2022, ktorý vo svojej replike v zásade rekapituluje svoju doterajšiu argumentáciu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

12. Zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom verejnej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Orgán verejnej moci, ktorý vo veci koná, vydáva rozhodnutie, ktoré musí spĺňať všetky kritériá vyžadované právnou úpravou.

13. Ústavný súd podľa § 234 ods. 1 zákona o ústavnom súde preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov (ďalej len „príslušný orgán verejnej moci“) je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

14. Podľa § 234 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd prihliadne iba na tie pochybenia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré znamenali porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd.

15. Tieto východiská boli rozhodujúce aj pri posudzovaní námietok uplatnených navrhovateľom v jeho návrhu.

16. V okolnostiach danej veci sa zo skutkového hľadiska javí ako nesporné, že navrhovateľ doručil obecnému úradu 8. marca 2019 majetkové priznanie za rok 2018, 3. marca 2020 majetkové priznanie za rok 2019 a 30. marca 2021 majetkové priznanie za rok 2020, ako aj to, že obecnému úradu doručil 30. júna 2021 svoju odpoveď na výzvu obecného zastupiteľstva na vyjadrenie a oboznámenie sa s podkladmi rozhodnutia a 8. septembra 2021 aj vyjadrenie k uzneseniu obecného zastupiteľstva č. OcZ 25-7/2021 z 5. augusta 2021, v ktorých poukazoval na skutočnosť, že svoju povinnosť podľa čl. 7 ústavného zákona si riadne a včas splnil. Tieto skutočnosti vyplývajú z obsahu obecným zastupiteľstvom predloženej súvisiacej spisovej dokumentácie, ako aj z príloh pripojených k návrhu. Spornou tak ostala otázka, či navrhovateľ postupoval správne, ak svoje podania v okolnostiach danej veci doručoval do podateľne obecného úradu.

17. Podľa § 15 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obecné zastupiteľstvo môže zriaďovať komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány.

18. Podľa § 16 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

19. Podľa § 16 ods. 2 písm. a) zákona o obecnom zriadení obecný úrad zabezpečuje najmä písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou obce.

20. Podľa čl. 7 ods. 5 písm. a) a ods. 7 ústavného zákona je komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone verejných funkcií orgánom obecného zastupiteľstva príslušným na odovzdávanie a hodnotenie každoročných oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov starostu.

21. Vo všeobecnej rovine možno konštatovať, že z obsahu ustanovení zákona o obecnom zriadení a ústavného zákona je zrejмый pojmový rozpor v otázke adresáta podania o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov predkladaných starostom obce. Tento významový rozpor možno odstrániť jednoducho tým, že ústavný zákon ako zákon vyššieho stupňa právnej sily určuje osobitný orgán ako adresáta označených podaní, a teda normatívne riešenie v ňom obsiahnuté má prednosť pred právnou úpravou, ktorá je súčasťou zákona o obecnom zriadení ako zákona s nižším stupňom právnej sily (*lex superior derogat legi inferiori*). Nepochybne tieto úvahy o riešení pojmového konfliktu možno v okolnostiach danej veci rozvíjať ďalej a vždy v prospech riešenia uvedeného v ústavnom zákone, keďže ide nielen o právnú úpravu vydanú neskôr (*lex posterior derogat legi priori*), ale aj regulujúcu špecifický okruh spoločenských (verejnoprávných) vzťahov (*lex specialis derogat legi generali*).

22. Ústavný súd však tieto nástroje riešenia normatívneho konfliktu považuje v okolnostiach danej veci za bezpredmetné. Za rozhodujúce považuje to, že na problematiku doručovania podaní o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov je potrebné nazerať cez prizmu preferencie materiálneho, a nie formálneho prístupu hodnotenia podmienok jej splnenia. Podstatné je potom to, či sa adresát, resp. správny orgán objektívne mohol s doručovanou písomnosťou oboznámiť, a nie to, či vo svojom podaní označil konkrétnu komisiu obecného zastupiteľstva, za predpokladu, že je zároveň zrejmé, čo je obsahom podaní (oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2018 až 2020) a kto tieto podania urobil (starosta).

23. Z ustanovení zákona o obecnom zriadení vyplýva, že v prípade, ak má obec zriadený organizačný útvar na zabezpečovanie organizačných a administratívnych vecí obecného zastupiteľstva, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom (§ 15 v spojení s § 16 ods. 1 zákona o obecnom zriadení), je tento organizačný útvar aj zároveň podateľňou obce (§ 16 ods. 2 zákona o obecnom zriadení). Z uvedeného možno dospieť k čiastkovému záveru, podľa ktorého podanie urobené prostredníctvom tohto útvaru obce (podateľne), ktorého adresátom má byť orgán obce, je podanie riadne doručené okamihom jeho dôjdenia/doručenia tomuto útvaru obce (podateľni).

24. Prechodom tohto podania zo sféry dispozície jeho odosielateľa do sféry dispozície jeho adresáta (obecného úradu) odosielateľ stráca akúkoľvek moc nad týmto podaním, a preto v prípade, ak na strane obecného úradu dôjde k technickým, administratívnym alebo organizačným pochybeniam,

v dôsledku ktorých toto podanie nebolo dodané konkrétnemu orgánu obce, je nutné takúto situáciu chápať ako procesný nedostatok na strane správneho orgánu, a preto ju nemožno pričítať na ťarchu účastníka správneho konania.

25. K už uvedenému je potrebné ďalej uviesť, že zo zákonnej povinnosti správneho orgánu pred vydaním rozhodnutia presne a úplne zistiť skutočný stav veci a na tento účel si obstarat' podklady na rozhodnutie (§ 32 správneho poriadku) vyplýva, že v okolnostiach danej veci bolo predovšetkým povinnosťou obecného zastupiteľstva ako príslušného orgánu verejnej moci zistiť, a to aj prostredníctvom obecného úradu (podateľne), či si navrhovateľ riadne a včas splnil svoje povinnosti podľa ústavného zákona, resp. či v súvislosti s prebiehajúcim správnym konaním písomne reagoval na výzvy obecného zastupiteľstva. Na základe už uvedeného možno konštatovať, že obecné zastupiteľstvo pred vydaním napadnutého rozhodnutia malo k dispozícii všetky nástroje potrebné pre účely presného a úplného zistenia skutočného stavu veci, tieto však vo veci navrhovateľa dostačujúcim spôsobom nevyužilo. Obecné zastupiteľstvo si neobstaralo potrebné podklady na vydanie napadnutého rozhodnutia, a to predovšetkým pokiaľ ide o posúdenie otázky riadneho a včasného doručenia zo strany navrhovateľa podania o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2018 až 2020.

26. Sumarizujúc už uvedené (body 15 až 24 tohto nálezu), ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva vychádza z nesprávneho právneho posúdenia otázky riadneho doručenia podania navrhovateľa o oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2018 až 2020, v dôsledku čoho neúplne zistilo skutočný stav veci a navrhovateľovi neposkytlo v napadnutom rozhodnutí odpoveď na ním formulované námietky v priebehu správneho konania.

27. Na základe už uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s ústavným zákonom, je zároveň čiastočne nepreskúmateľné, a preto napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva podľa § 239 ods. 2 písm. a) a b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

28. Ústavný súd priznal navrhovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 492,31 eur, ktoré mu v súvislosti s jeho právnym zastupovaním vznikli.

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia navrhovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

30. Ústavný súd priznal náhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie návrhu) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky.

31. Tarifná odmena za každý úkon právnej služby [§ 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky] vykonaný v roku 2022 predstavuje sumu 193,50 eur a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za úkon je v sume 11,63 eur. Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony v roku 2022 vrátane režijného paušálu, čo

spolu predstavuje sumu 410,26 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že právna zástupkyňa navrhovateľa je platkyňou dane z pridanej hodnoty, ústavný súd v súlade s § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil takto priznanú odmenu o 20 %, čo v konečnom dôsledku predstavuje sumu 492,31 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Ústavný súd nepriznal navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania za repliku k vyjadreniu obecného zastupiteľstva, pretože neobsahovala žiadne nové skutočnosti.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je obecné zastupiteľstvo povinné prostredníctvom obce Ľubietová uhradiť na účet právnej zástupkyne navrhovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

33. Vzhľadom na čl. 133 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu